

DE GEWONE HAAKNEUSSLANG, *HETERODON PLATYRHINOS* LATREILLE, 1801

Door: Pete Strimple, 5310 Sultana Drive, Cincinnati, OH 45238, U.S.A.

Inhoud: Habitat - Uiterlijk - Paartijd en gevolgen - Typisch gedrag - Literatuur.

* * *

HABITAT

Men treft drie soorten haakneusslangen aan in de Verenigde Staten. De meest voorkomende is wel de gewone haakneusslang of *Heterodon platyrhinos* (Latreille). Deze soort komt voor in vrijwel het hele oosten van de Verenigde Staten.

De gewone haakneusslang kent een verscheidenheid aan biotopen, waaronder beboste berghellingen, in cultuur gebrachte gebieden, weiden en voornamelijk droge en zanderige streken. Deze biotopen vallen samen met die van padden, die het hoofdvoedsel van de haakneusslang uitmaken.

UITERLIJK

De kleur van haakneusslangen varieert nogal, maar gewoonlijk hebben ze een geelbruine, gele, grijze of roodbruine grondkleur met donkere vlekken op de rug. In sommige streken treft men veelvuldig volkomen zwarte exemplaren aan.

Het meest karakteristieke kenmerk van deze slang is de opgerichte neuspunt. De naam 'haakneusslang' verwijst naar dit kenmerk, dat veel weg heeft van de opgerichte snuit van een varken. De bedoeling hiervan is, de slang in staat te stellen ermee in de zanderige grond te graven teneinde padden te zoeken.

De maximumlengte die een haakneusslang kan bereiken is ongeveer 1,15 m, maar het gemiddelde van de meeste volwassen slangen ligt tussen de 50 en 76 cm.

PAARTIJD EN GEVOLGEN

De paartijd van haakneusslangen loopt van vroeg in de lente tot halverwege ervan. Het vrouwtje legt haar eieren in juni of juli. Het uitkomen van de eieren geschiedt in augustus of september, na een incubatieperiode van 55-60 dagen. De gemiddelde lengte van de jongen ligt tussen 17,5 en 23 cm.

Gewoonlijk leggen de vrouwtjes 6-40 eieren in één cluster. Het recordaantal eieren in één worp ligt op 61. Dit gegeven lijkt enigszins overdreven, maar het is voor een groot vrouwtje heel goed mogelijk om zoveel eieren te leggen. Vooral als men in aanmerking neemt, dat een in 1979 op een bepaalde plaats gevangen vrouwtje 49 eieren legde. Dit vrouwtje mat iets minder dan 90 cm, maar had een buitengewone omvang.

TYPISCH GEDRAG

De meeste haakneusslangen hebben niet alleen hun haakneus als typisch kenmerk, een tweede en interessantere eigenschap is hun opvallend gedrag wanneer ze in het wild benaderd worden. In een eerste reactie zal de slang haar nek afplatten en verbreden, haar lichaam opblazen en luid sissen. Het is vanwege deze capriolen, dat deze slang namen gekregen heeft als 'spreading adder', pofadder en blaasadder.

Als dit vertoon van agressie faalt in het afschrikken van de indringer, dan neemt de slang haar toevlucht tot een tweede verdedigingsmogelijkheid. Die gaat als volgt: de haakneusslang rolt zich op de rug, opent langzaam haar bek, laat haar tong uit haar bek hangen en simuleert dat ze dood is. Als ze wordt opgepakt, blijft ze slap en bewegingloos, zelfs wanneer ze ruw wordt behandeld. Dit simuleren dat ze dood is demonstreert de slang direct opnieuw wanneer ze op haar buik wordt gerold: ze zal zich prompt weer op haar rug rollen.

LITERATUUR

Als u meer over deze kleurrijke en interessante slangen wilt weten, kunt u onderstaande boeken raadplegen:

Barbour, Roger W., 1971, *Amphibians and Reptiles of Kentucky*. The University of Kentucky press, Lexington, Kentucky.

Breen, John F., 1974, *Encyclopedia of Reptiles and Amphibians*. T.F.H. Publications, Inc., Neptune City, New Jersey, pp. 312-314.

Cochran, Doris M., and Goin, Coleman J., 1970, *The New Field Book of Reptiles and Amphibians*. G.P. Putnam's Sons, New York, pp. 267-268.

N.B. Dit artikel is eerder verschenen in *The Forked Tongue* (1980), Vol. 4 (6).

Vertaling: Marcel van der Voort